

Upphandling av stålentreprenader med EN 1090-2 – www.1090.se

Under de senaste åren har flera nya regler införts via eurokoderna, (EKS), SS-EN 1090-2 och Byggproduktförordningen som påverkar inköp, projektering, tillverkning, utförande och kontroll av stålentreprenader, och fler nya regler är på väg. Syftet med detta projekt har varit att utveckla informationsmaterial och hjälpmedel för upphandling, inköp och kontroll av stålentreprenader baserat på SS-EN 1090 och det har resulterat i en publik webbplats, www.1090.se, som lades ut 1 april 2014.

Bakgrund

Under de senaste åren har flera nya regler införts via eurokoderna (EKS), SS-EN 1090-2 (Utförande av stål- och aluminiumkonstruktioner – Del 2: Stålkonstruktioner) och Byggproduktförordningen som påverkar inköp, projektering, tillverkning, utförande och kontroll av stålentreprenader, och fler nya regler är på väg, till exempel att tillverkare av bärverk i stål ska vara certifierade enligt SS-EN 1090-1, och en ny bilaga till Eurokod 3-1-1 som ger nya regler för val av utförandeklasser. De informationsinsatser som gjorts har till stor del varit inriktade mot de närmast sörjande, alltså stålentreprenörer, stålkonstruktörer, verkstäder, tillverkare etcetera. Det finns dock även många inom byggbranschen utanför kretsen av de närmaste, till exempel beställare och inköpare av stålentreprenader, som berörs av det nya regelverket och som kan behöva viss upplysning.

Syfte och genomförande

Detta är bakgrunden till ett projekt som utförts av ProDevelopment AB och Rolf Jonsson CPM AB med bidrag från SBUF via Peab och med stöd av en referensgrupp med representanter från Peab, NCC, Skanska, Stålbbyggnadsinstitutet och Boverket. Syftet med projektet har varit att utveckla informationsmaterial och hjälpmedel för upphandling, inköp och kontroll av stålentreprenader baserat på SS-EN 1090 och det har resulterat i en publik webbplats, www.1090.se, som lades ut 1 april 2014.

Resultat

www.1090.se är i första hand avsedd som ett hjälpmedel för beställare och inköpare av hela eller delar av stålentreprenader. Efter en inledande ingångssida (se bild) är webbplatsen indelad i fem underavdelningar:

- Inköp
- Byggprocessen
- Kontroll
- Regelverket
- Begrepp

Inköp av stålentreprenader baserat på SS-EN 1090

Under de senaste åren har flera nya regler införts som påverkar inköp, projektering, tillverkning, utförande och kontroll av stålentreprenader, och fler nya regler är på väg.

Stålentreprenader kan upphandlas och genomföras på många olika sätt. Oberoende av hur byggprocessen utformas kan man dock särskilja tre olika huvudfaser, projektering, tillverkning respektive utförande & montering som på olika sätt och i varierande grad berörs av det nya regelverket.

Under knappen **Inköp** hittar du råd och rekommendationer för inköp och upphandling av projektering, tillverkning respektive utförande & montering.

Via de övriga knapparna till vänster hittar du beskrivningar och förklaringar av bygg- och kontrollprocessen för stålentreprenader. Där hittar du även information om de delar av regelverket som berör stålentreprenader och definitioner av vissa centrala begrepp.

SBUF

Alla figurer och all text som är i någon annan färg än svart är klickbara och har ytterligare underliggande information.

Om inget annat anges är de råd och rekommendationer som redovisas här projektgruppens tolkning av den information som fanns tillgänglig i mars 2014.

Inköp av stålentreprenader baserat på SS-EN 1090 har utvecklats av ProDevelopment AB med bidrag från SBUF och med stöd av NCC, Peab, SBI och Skanska, och är i första hand avsett som ett hjälpmedel för beställare och inköpare av hela eller delar av stålentreprenader.

www.1090.se administreras av ProDevelopment AB

Kom ihåg för stålentreprenader!

Dimensionering ska utföras enligt EKS och Eurokod 3 och utförande och kontroll ska följa SS-EN 1090-2.

Från 1 juli 2013 är CE-märkning av byggprodukter obligatorisk om det finns en harmoniserad standard ett CE-märke mot.

Från 1 juli 2014 ska lastbärande stålkomponenter och bärverk i stål vara CE-märkta. Den som ansvarar för CE-märkningen ska vara certifierad enligt SS-EN 1090-1.

Certifiering enligt SS-EN 1090-1 avser endast stålentreprenad i verkstad. Certifieringen täcker inte utförande på byggarbetsplatsen.

Inköp av stålentreprenader

Under **Inköp** ges råd och rekommendationer för inköp och upphandling av projektering, tillverkning respektive utförande och montering av stålentreprenader. Via de övriga underavdelningarna ges beskrivningar och förklaringar av bygg- och kontrollprocessen för stålentreprenader samt information om de delar av regelverket som berör stålentreprenader och definitioner av vissa centrala begrepp. Samtliga delar av webbsidan är upplagd så att man inledningsvis får en enkel översikt i form av en figur eller en kort text där man sedan kan klicka sig vidare till mer information om den aktuella frågeställningen. I flera fall kan man även ladda upp en pdf som ger mer bakomliggande information, till exempel

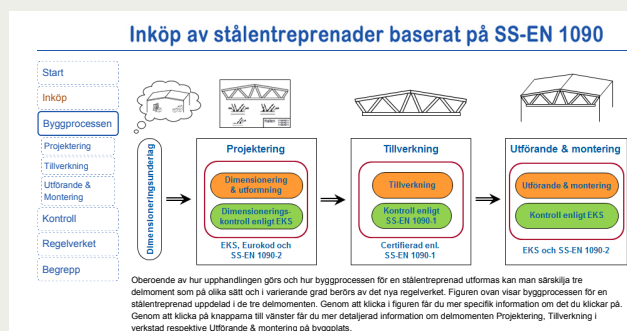
Inköp av stålentreprenader baserat på SS-EN 1090

Stålentreprenader kan upphandlas och genomföras på många olika sätt. Via länkarna ovan hittar du råd och rekommendationer för inköp och upphandling av projektering, tillverkning respektive utförande & montering.

om CE-märkning, olika kontrollmoment eller om val av utförande-klass. Dessa "informationsblad" kan man skriva ut och lägga in i en egen pärm om man så vill. De är totalt 25 till antalet och omfattar i sin helhet cirka 100 A4-sidor text.

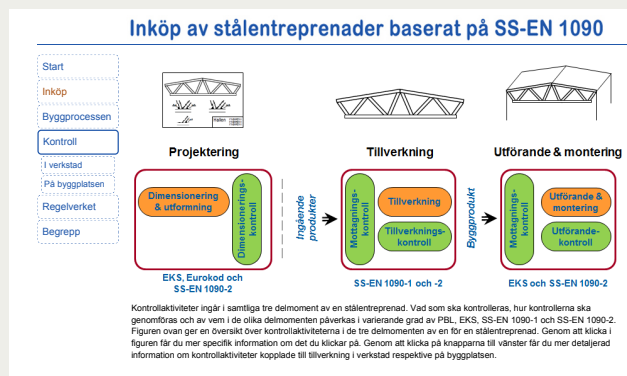
Byggprocessen

Via knappen *Byggprocessen* kommer man till en webbsida som redovisar byggprocessen för stålentreprenader, uppdelad i delprocesserna projektering, tillverkning respektive utförande & montering, och som följer av de regler och begrepp som är en konsekvens av det nya regelverket. I menyn i vänsterspalten kan man klicka sig vidare till mer detaljerad information om de olika delprocesserna, och man kan också klicka direkt i figuren för att få fram mer information om det man är intresserad av, till exempel dimensioneringskontroll enligt EKS. Generellt gäller att gröna fält markerar kontrollaktiviteter och orange fält markerar process-aktiviteter.

Kontroll

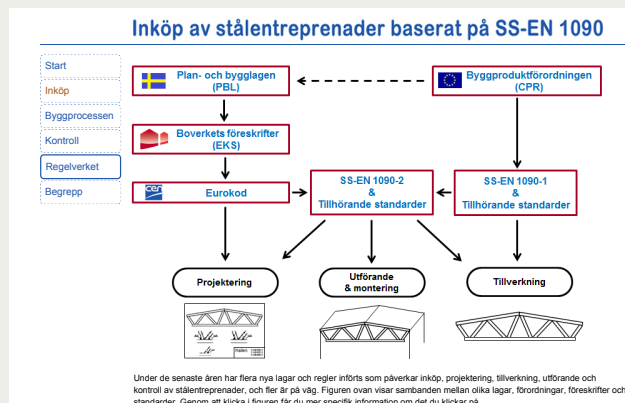
Genom de olika kontrollmomenten i byggprocessen kan man följa upp att det man köpt in verkligen har levererats. Via knappen *Kontroll* kommer man till en webbsida som redovisar kontrollprocessen för stålentreprenader, även den uppdelad i delprocesserna projektering, tillverkning respektive utförande & montering. Även där kan man klicka sig vidare till mer detaljerad information om kontrollmomenten under tillverkning respektive utförande & montering. Man kan även klicka i figuren för att få fram mer information om det man är intresserad av.

Regelverket

Många är fortfarande osäkra på hur det nya regelverket hänger ihop. Därför har en översiktlig beskrivning av de olika reglerna och hur de hänger ihop lagts in under knappen *Regelverket* som leder till nedanstående webbsida. Därifrån kan man klicka sig vidare till

mer detaljerad information om respektive lag, förordning, föreskrift eller standard.

Begrepp

Med det nya regelverket följer det även med en hel del nya begrepp, och vi har även sedan tidigare en del begrepp som kan vara bra att känna till. Begrepp och definitioner som kan vara relevanta för den tänkta målgruppen har samlats under knappen *Begrepp* som leder till nedanstående webbsida. Där kan man välja att klicka sig vidare till begrepp i respektive lag, förordning, föreskrift eller standard eller få upp en lista med samtliga begrepp (ett drygt hundratal) i alfabetisk ordning.

Slutsatser

www.1090.se kommer förhoppningsvis att vara till nytta för beställare och inköpare av stålentreprenader liksom även för andra som berörs av det nya regelverket. Webbplatsen är i sin nuvarande form öppen för alla och man kan även om man så vill länka till den från andra webbplatser.

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Ove Lagerqvist, ProDevelopment, tel 070-665 50 13,
e-post: ove.lagerqvist@prodevelopment.se

Litteratur:

- Handbok för tillämpning av SS-EN 1090-2 (SBI, P182, Ove Lagerqvist, 135 sidor) kan beställas från Stålbyggnadsinstitutet, info@sbi.se, www.sbi.se
- Vägledning till CE-märkning av bärverk i stål (SBI, P191, Ove Lagerqvist, 61 sidor) kan beställas från Stålbyggnadsinstitutet, info@sbi.se, www.sbi.se

Internet:

www.1090.se